

ת"פ 547/05/17 - מדינת ישראל נגד בהאא יחיא,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 547-05-17 מדינת ישראל נ' יחיא

לפני כבוד השופט כמאל סעב

המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם בהאא יחיא,

בשם המאשימה: עו"ד אבי אור-זך, ס' בכיר א' בפמ"ח (פלילי)

בשם הנאשם: עו"ד יאיר נדשי - סנגוריה ציבורית

גזר דין

א. פתח דבר:

1. לאחר שמיעת חלק מעדי המאשימה, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן שסומן "א" והורשע בעבירות שיוחסו לו בשלושה אישומים שונים וזאת כמפורט להלן:

עבירה של **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי מקרים)** - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); עבירה של **גניבה בידי עובד (ריבוי מקרים)** - לפי סעיף 391 לחוק העונשין; עבירה של **רישום כוזב במסמכי תאגיד (ריבוי מקרים)** - לפי סעיף 423 לחוק העונשין, עבירה של **מרמה ותחבולה** - לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"); וכן עבירה של **איסור הלבנת הון** - לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן: "**חוק הלבנת הון**").

2. בהסדר הטיעון הוסכם כי הטיעון לעונש יהיה חופשי.

ב. עובדות כתב האישום המתוקן:

3. כמור, כתב האישום המתוקן הכיל שלושה אישומים.

פרט אישום ראשון:

4. באישום זה, נטען כי במהלך התקופה שבין חודש אפריל 2014 ועד לחודש מאי 2016 (להלן: "**התקופה**"), הנאשם אשר עבד כפקיד בבנק לאומי בבאקה אל גרביה (להלן: "**הבנק**"), ביצע מאות פעולות כוזבות בחשבון חברת ע.ש.ר שבבעלות בן דודתו של הנאשם, בחשבון חאלד בדויה חברו של הנאשם ובחשבון ואסים מסלחה אחי אשתו של הנאשם (להלן: "**שלושת החשבונות**"), בכוונה לרמות ולקבל לידיו כספים רבים שלא כדין בחשבונות אלה כמתואר להלן:

א. הנאשם השתמש בפרטיות של עשרות רבות של המחאות, שהופקדו בבנק ושהגיעו לידיו במסגרת עבודתו בבנק (להלן: "**ההמחאות המקוריות**"), במטרה לקבל כספים במרמה; הנאשם ביצע פעולות ניכין המחאה להמחאות פיקטיביות שיצר, באמצעות שימוש במספרי ההמחאות המקוריות ושינוי זמן פירעון וסכומיהן (להלן: "**ההמחאות הפיקטיביות**"), ולאחר מכן הפקיד את כספי ההמחאות הפיקטיביות בשלושת החשבונות. במעשיו אלה, הציג הנאשם בפני הבנק מצג שווא לפיו ההמחאות הפיקטיביות הופקדו כדין בשלושת החשבונות על ידי בעלי החשבונות. סה"כ הפקיד הנאשם באופן זה בשלושת החשבונות המחאות פיקטיביות בסך כולל של כ- 512,308 ₪ (להלן: "**כספי ההמחאות הפיקטיביות**").

ב. זמן קצר לפני מועד הפירעון של כל המחאה פיקטיבית, ביטל הנאשם את ההמחאה מרישומי הבנק, על מנת שמעשיו לא יתגלו על ידי הבנק.

ג. עוד העביר הנאשם מהבנק, בכ- 30 הזדמנויות שונות, כספים בסך כולל של כ- 907,000 ₪ אל חשבון ואסים, כשהוא מציג בפני הבנק מצג שווא לפיו מדובר בהלוואות שנטל ואסים מהבנק, ללא ידיעת ואסים וללא הסכמתו (להלן: "**כספי ההלוואות הפיקטיביות**").

ד. בהמשך, העביר הנאשם, במרמה, חלק מכספי ההמחאות הפיקטיביות ומכספי ההלוואות הפיקטיביות לחשבונות של חברת נ.ד.א בבנק הפועלים ובבנק ערבי ישראלי, שהינה חברת השקעות בע"מ לביצוע עבודות חשמל (להלן: "**חברת נ.ד.א**") שנמצאת על פי רישומי רשם החברות בבעלות אביו של הנאשם, אך בפועל, החברה נמצאת בבעלות ובניהול הנאשם. מיום 15.6.14 ועד ליום 30.5.16, העביר הנאשם בדרך זו לחשבונות חברת נ.ד.א, כספי מעילה בסך כולל של כ- 4,309,756 ₪ (להלן: "**כספי המעילה**").

ה. ביום 13.11.14, העביר הנאשם, במרמה, חלק מכספי ההמחאות הפיקטיביות ומכספי ההלוואות הפיקטיביות, בסך 6,300 ₪, מחשבון ואסים לחשבון עסק בשם "דינא מתנות" בבנק הפועלים, שהינו עסק לממכר מתנות לבית בכפר קרע שנוהל ע"י אשתו של הנאשם (להלן: "**דינא מתנות**").

1. בהמשך, משך הנאשם במזומן, במספר הזדמנויות, חלק מכספי ההמחאות הפיקטיביות ומכספי ההלוואות הפיקטיביות, בעצמו או באמצעות אחר, כספים בסך כולל של כ- 204,000 ₪ מחשבון ואסים וכן כספים בסך כולל של כ- 400,000 ₪ מחשבון חברת ע.ש.ר.

2. במהלך התקופה, ביצע הנאשם העברות כספים בנקאיות והפקדות שיקים בסך כולל של כ- 2,627,553 ₪ לטובת שלושת החשבונות (להלן: "**כספי ההשבה**") וזאת על מנת שמעשיו לא יתגלו.

5. במעשיו המתוארים לעיל, קיבל הנאשם במרמה את כספי ההמחאות הפיקטיביות ואת כספי ההלוואות הפיקטיביות בסך כולל של כ- **6,122,308 ₪** (להלן: "**כספי המרמה**"), בנסיבות מחמירות המתבטאות בריבוי מקרים, תוך רישומים כוזבים רבים במסמכי התאגיד. כמו כן נטל הנאשם במרמה, בהיותו עובד הבנק, כספים בסך של כ- **2,292,503 ₪** מהבנק (להלן: "**כספי הגניבה**").

פרט אישום שני:

6. באישום זה נטען כי הנאשם השתמש במרמה ובתחבולה, בכך שלא הגיש דו"חות לפקיד השומה ולא דיווח על כספי הגניבה בסך של כ- 2,292,503 ₪, בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה, זאת במזיד ובכוונה להתחמק מתשלום מס.

פרט אישום שלישי:

7. באישום זה נטען כי כספי המרמה אשר קיבל הנאשם במרמה, כמפורט באישום הראשון, בסך כולל של 6,122,308 ₪, מהווים "רכוש אסור" כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון.

8. הנאשם ביצע בכספי המרמה, בעצמו או באמצעות אחרים מטעמו, פעולות כמפורט להלן, הכל במטרה להסתיר או להסוות את מקור הכספים, זהות בעל הזכויות בהם, מיקומם, תנועותיהם או עשיית פעולות בהם:

א. הנאשם ביצע את ניכיון ההמחאות הפיקטיביות בשלושת החשבונות, שאינם על שמו ולאחר מכן העביר את כספי המרמה לחשבונות בנק אחרים אשר בשליטתו, אך אינם על שמו.

ב. הנאשם "עירבב" את כספי המרמה עם כספים לגיטימיים בשלושת החשבונות ובחשבונות נ.ד.א ו- "דינא מתנות".

ג. הנאשם העביר חלק מכספי המרמה, מחשבונות הבנק על שם חברת נ.ד.א לחשבונות בנק אחרים, לרבות לחשבון דינא מתנות בבנק הפועלים ולחשבון אשתו של הנאשם שגם הוא התנהל בבנק הפועלים.

ד. הנאשם נטל חלק מכספי המרמה, לכיסו, במזומן.

ה. הנאשם השיב חלק מכספי המרמה על מנת שמעשיו לא יתגלו ועל מנת להסוות את מקור כספי המרמה.

9. הנאשם הופנה לשירות המבחן לפי בקשתו, לשם הגשת תסקיר בעניינו, זאת מבלי להתעלם מעמדת המאשימה ומשאר הנתונים.

ג. תסקיר שירות המבחן:

10. הנאשם בן 36, נשוי ואב לשלוש בנות, מתגורר בכפר קרע, אמו נפטרה לפני כ- 17 שנים ממחלת סרטן ואביו כבן 71 בעל עסק לעבודות חשמל, בעבר עבד כשכיר במפעל.

11. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, סיים לימודי תואר ראשון במשפטים ומנהל עסקים, אך לא המשיך ללימודי התמחות בתחום המשפטים. בתום לימודיו התקשה למצוא תעסוקה מתאימה, משכך עבד כשנה וחצי בתחנת דלק ובשנת 2006 התקבל לעבוד בבנק לאומי עד שפוטר בגין ביצוע העבירות נשוא כתב האישום המתוקן ומאז פיטוריו עבד בעסק הנמצא בבעלות אביו והחל מחודש 2/2018 עובד בחנות "ארקוסטיל" בעין שמר, בפיקוח אשתו.

12. אין לחובתו של הנאשם הרשעות קודמות.

13. הנאשם לקח אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה עמוקה. הנאשם מסר כי ברקע ביצוע העבירות המיוחסות לו, עמדו מספר אירועי דחק כלכליים שנקלע אליהם, בין היתר ניהול כושל של עסק משפחתי למתנות, בכפרו.

14. להערכת שירות המבחן, הנאשם הביע הבנה ומוכנות לשאת בענישה בעקבות מעשיו לצד זאת, הביע חשש מאפשרות מאסר בפועל בשל היותו אב לשלוש בנות קטנות, לצד חובות כלכליים רבים שצבר ועליו להחזיר.

15. הנאשם ביקש להשתלב בטיפול ייעודי לעברייני מרמה כשהוא מזהה את צרכיו להעמיק ההבנה באשר

לכשלו הרגשי וההתנהגותיים העומדים בבסיס התנהגותו הנידונה ומתוך תפיסה של התהליך הטיפולי כגורם מייטיב ותורם עבורו.

16. שירות המבחן התרשם מאדם שקיים למשך שנים, אורח חיים יציב ונורמטיבי בתחומי חייו השונים, אדם ורבלי ובעל יכולת התבוננות בהתנהלותו ובדפוסיו, משתף בגילוי לב ובכנות אודות קשייו, וניכר כי מצוי בהליך התבוננות במניעים שעמדו ברקע להתנהלותו הפוגענית. להערכת שירות המבחן, גורמים אלו מעידים על הפחתה מסוימת בסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

17. שירות המבחן סבור כי יכולתו של הנאשם כיום לשיתוף בקורות חייו והשלכותיהם על דפוסי רגש, תפיסה והתנהגות, העומדים בבסיס העבירות המיוחסות לו מובילים להערכה חיובית מיכולתו להירתם לקשר שיקומי ולתהליך טפולי לשם הפחתת סיכון במצבו ועל כן להערכת שירות המבחן, הטיפול הייעודי בעוברי חוק בתחום המרמה, כגורם סמכותי טפולי, הוא מענה מותאם לצרכיו ולקשייו, שעשוי להוביל להפחתה נוספת של הסיכון הטמון.

18. אשר על כן, ציין שירות המבחן כי מבלי להתעלם מחומרת העבירות, בשל קבלת האחריות, הבעת חרטה כנה לצד תובנה לכשלו, ונכונות להמשיך השתלבות בהליך טפולי ייעודי בתחום המרמה, סבור שירות המבחן כי מדובר במי שנתן בהליך שיקום ממשי וחיוני לקידום מצבו ולהפחתת הסיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות ולכן המליץ שירות המבחן לשקול בחיוב להימנע ממיצוי הדין עם הנאשם ולא להטיל עליו תקופת מאסר מאחורי סורג ובריח, אלא להסתפק בתקופת המעצר ומעצר הבית באזוק אלקטרוני.

עוד המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן לתקופה של 12 חודשים שבמהלכה ישולב בהליך טפולי ייעודי. זאת ועוד ועל אף מצבו הכלכלי הירוד, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם מאסר בדרך של עבודות שירות לצד ענישה כספית ועונשים מרתיעים צופי פני עתיד, מאסר על תנאי והתחייבות כספית.

ד. טיעוני הצדדים לעונש:

טיעוני המאשימה:

19. המאשימה הגישה את טיעוניה בכתב - מ/1, והשלימה אותם בפניי בעל פה.

20. המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן, לנסיבות העבירות ולחומרתן, חוסר האונים בו נמצאים הקורבנות, התחכום והשיטתיות שמאפיינים את מעשי הנאשם והעובדה שהגזלה היא מעשה ידיו של לא אחר מאשר האדם בו נתנו אמונם.

21. המאשימה סבורה כי, במעשיו פגע הנאשם במספר ערכים חברתיים, כגון פגיעה ברכוש האחר, התעשרות שלא כדין על חשבון האחר, פגיעה בפעילות הכלכלית התקינה של המדינה, פגיעה בעקרון שוויון הנשיאה בנטל המס ופגיעה ביחסי האמון בין האזרח למערכת רשויות המס.
22. עוד סבורה המאשימה כי מתחם הענישה ההולם הינו 4 עד 7 שנות מאסר בפועל.
23. לטענת המאשימה, המדובר בשורת עבירות, שנמשכו על פני תקופה ארוכה של למעלה משנתיים, תוך תכנון מוקדם ואין המדובר בכישלון חד פעמי או אירוע "ספונטני". עוד טענה המאשימה כי מלבד העובדה שהנאשם מתוך תאוות בצע ניצל כוחו ומעמדו לרעה וגנב מהבנק סכום אסטרונומי מעל לשני מיליון ₪, הוא גם גרם במעשיו לנזקים עצומים לבנק, ללקוחות הבנק שהשתמש בחשבונותיהם ולמדינה.
24. המאשימה הדגישה כי היא מתנגדת נחרצות לכל טיעון לפיו בבנק ידעו על מעשיו של הנאשם והסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל כל הסכמה לעניין זה ובכל מקרה, כך לטענת המאשימה, אף אם מאן דהוא בבנק היה יודע על מעשי הגניבה, אין בכך כדי להקהות מחומרת מעשיו של הנאשם.
25. בטיעונו בפניי, הדגיש ב"כ המאשימה כי הנאשם לא החזיר לבנק ולו שקל אחד ואף כלפי המדינה ורשויות המס הוא לא הסדיר את חובו ולא הראה נכונות אמתית, לעשות כן.
26. לטענת ב"כ המאשימה, אין לאמץ את המלצת שירות המבחן וכי בנסיבות המקרה שלפנינו העונש צריך להיות מאסר לתקופה משמעותית וארוכה.
27. באשר לקשיים הכלכליים מהן סובל הנאשם כעולי מהתסקיר, ציינה המאשימה כי הנאשם השתמש בחלק ניכר מהכספים לצורך בניית ביתו המפואר.
28. המאשימה הפנתה לאסופת פסקי דין שסומנה מ/2 ועתרה להטיל על הנאשם מאסר בפועל ברף העליון של מתחם הענישה שהוצע על ידה וכן מאסר מותנה מרתיע, פיצוי כספי משמעותי לטובת בנק לאומי וקנס כספי.

טיעוני ב"כ הנאשם:

29. גם ב"כ הנאשם הגיש את טיעוניו בכתב - 1/ט והשלימם בפניי בעל פה.
30. בפתח טיעוניו ביקש הסנגור מביהמ"ש לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 40ד לחוק העונשין ולחרוג לקולא ממתחם הענישה משיקולי שיקום ולנקוט באמצעי טיפול לצד ענישה מוחשית בדמות ששה חודשי

מאסר לריצוי בעבודות שירות, זאת נוכח תהליך השיקום שהנאשם נמצא בעיצומו והסיכוי הממשי לשיקומו, כעולה מהתסקיר, כך לטענתו.

31. הסנגור ציין כי הנאשם החל לעבוד כפקיד בבנק בשנת 2006, במהלך הזמן זכה להכרה ולהערכה רבה בשל טיב עבודתו ואף התקדם בסולם הדרגות בבנק ויועד לקידום נוסף. עוד ציין הסנגור כי עם גילוי ביצוע העבירות, זומן הנאשם לשיחה בסניף הראשי של הבנק בת"א ובמהלך השיחה שהוקלטה והועברה למשטרת ישראל, הנאשם הודה בביצוע העבירות ואף ביקש שתינתן לו ההזדמנות להחזיר לבנק את כספי הגזל. בנוסף ציין הסנגור כי בסמוך לאחר מכן, הבנק הגיש תביעה אזרחית כנגד הנאשם ואחרים בהיקף של 3,775,878 ₪ וביום 22.6.16 ניתן צו עיקול זמני על נכסי הנאשם בהיקף סכום התביעה. ביום 19.4.17 נעצר הנאשם וביום 29.5.17, נוכח המלצת שירות המבחן הורה ביהמ"ש המחוזי בחיפה על מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים באזוק אלקטרוני וביום 6.2.18 הוסר האזוק. במהלך מעצרו באזוק ועד היום נמצא הנאשם בפיקוח ועובר תהליך שיקום ממושך ומוצלח. לטענת הסנגור, נוכח מעצרו של הנאשם והטלת העיקול על נכסיו הוא נקלע לקשיים כלכליים ניכרים וכי מעבר לתביעה האזרחית וצו העיקול נפתחו נגד הנאשם תיקי הוצל"פ מטעם בנק ירושלים וחברות אשראי אחרות בסך כולל של 92,762.38 ₪ והוא נמצא גם בהליכי דיון פקיד שומה במס הכנסה נוכח תביעת הבנק וצפויה להתקבל הערכת שומה בגובה 800,000 ₪.

זאת ועוד נגד אשתו מתנהלים 3 תיקי הוצל"פ בהיקף של 38,622 ₪, שהוכרזה כחייבת מוגבלת באמצעים והוטל עיקול על נכסיה.

32. הסנגור ציין כי כעולה ממכתב ב"כ הנאשם בתיק האזרחי, מתנהל מו"מ מול הבנק במטרה לסיים את המחלוקת בתיק בפשרה ולסלק את התביעה בסכום מוצע של 2,200,000 ₪ בפריסה לתשלומים.

33. הסנגור הפנה לדו"ח ועדת דורנר, לפסיקה ולתיקון 113 לחוק העונשין בכל הקשור לחריגה ממתחם הענישה וטען כי מקרהו של הנאשם נופל בגדר המקרים בהם יש להעדיף שיקולי השיקום על פני שיקולי ענישה, משום שקיים סיכוי ממשי לשיקום הנאשם, לאור גילו הצעיר יחסית, היעדר עבר פלילי, הפגיעה החמורה שתגרם למשפחתו וילדיו הקטינים ככל שתתקבל עמדת המאשימה לעונש, לקיחת האחריות והחרטה העמוקה, הסדר הטיעון והמלצת שירות המבחן להמשיך בהליך הטיפול - שיקומי.

34. לטענת הסנגור, מצבו הכלכלי של הנאשם קשה ביותר, הנכסים שלו ושל אשתו מעוקלים והם מצויים בחובות כבדים ועל אף האמור עושה הנאשם מאמץ במסגרת תביעת הבנק לתקן את תוצאות העבירות ולפצות על הנזק שנגרם ולכן במצבו הכלכלי הנוכחי אין מקום להטיל עליו קנס.

35. לדברי ב"כ הנאשם בפניי, מדובר באירוע אחד ועל כן יש לקבוע מתחם ענישה אחד ולגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

36. בסוף דבריו, הדגיש הסנגור כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהעדיף את השיקול השיקומי בעניינו של הנאשם ולחרוג ממתחם הענישה ולקבוע עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו ובהתאם להמלצת שירות המבחן.

דברי הנאשם:

37. הנאשם נטל אחריות והביע חרטה כנה וכלימה ממעשיו, לדבריו לקח אחריות על מעשיו כבר בשלב זימנו אותו מהבנק לשיחה ותיאר את הנזק שגרם ואת הטראומה שעבר יחד עם משפחתו מאז שנעצר בתיק זה והדגיש כי היה לו קשה מאוד לראות חבריו לעבודה באים להעיד בתיק שלו, דבר שנתן לו עוד הפנמה למעשיו ולחומרתם ובסוף דבריו הדגיש שוב שהוא מביע חרטה אמיתית וכנה על מעשיו ונוטל אחריות מלאה וציין כי כבר למד את הלקח וביקש להתנצל בפני כל מי שפגע בו.

ה. דין וגזירת הדין:

38. הנאשם הורשע, ע"פ הודאתו, בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי מקרים) - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; עבירה של גניבה בידי עובד (ריבוי מקרים) - לפי סעיף 391 לחוק העונשין; עבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד (ריבוי מקרים) - לפי סעיף 423 לחוק העונשין, עבירה של מרמה ותחבולה - לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; וכן עבירה של איסור הלבנת הון - לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון.

39. הנאשם אשר עבד כפקיד בנק, ביצע מאות פעולות כוזבות בשלושה חשבונות בנק שונים, לרבות ניכיון המחאות פיקטיביות וביטולן וכן העברות כספים רבות והעמדת הלוואות פיקטיביות על מנת לקבל לידי מרמה סך של כ- **6,122,308 ₪**, כאשר מתוך סכום זה, גנב הנאשם לכיסו סך של כ- **2,292,503 ₪** מהבנק, תוך רישומים כוזבים רבים במסמכי התאגיד.

זאת ועוד, הנאשם לא דיווח לרשויות המס על הכנסתו זו ולא שילם מס בגינה וכן ביצע פעולות רבות על מנת להסתיר או להסוות את מקור כספי המרמה.

הנאשם מעל וגנב כספים מהבנק בסך של כ- **2,292,503 ₪**, במהלך תקופה של למעלה משנתיים. חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם ניצול עובד את הסמכות שהוענקה לו ואת האמון שרחשו לו במקום עבודתו, כדי להונות, למעול ולרמות.

40. אין חולק כי מעשיו של הנאשם כמפורט בכתב האישום המתוקן חמורים, הן מן הטעם כי היקף המעילה

שביצע הינו בסכומים גבוהים, והן מן הטעם כי מעילה זו הפכה לשגרת חיים עבור הנאשם, אשר מידי חודש במשך שנתיים גנב כספים רבים, תוך ביצוע פעולות כוזבות רבות.

בנוסף לכל אלה הנאשם "הלבין" את הכספים שגנב ולא שלם עד כה כל תשלום לרשויות המס בגינם.

41. אין ספק כי בתי המשפט רואים בחומרה מיוחדת את עצם העובדה שמדובר בגניבה בידי עובד. מעבר לנזק הכלכלי המובהק שנגרם כתוצאה מגניבה "רגילה", לגניבה ממעביד ישנם מאפיינים המשווים לה משנה חומרה. זאת, בשל ההפרה הבוטה של האמון שנותן המעביד בעובדו.

זאת ועוד לעניין עבירות המס אין צורך להכביר מילים בחומרתן, ובפגיעתן באינטרסים לאומיים, ובעקרון השוויון וכי ראוי שבגין עבירות מס תוטל ענישה מחמירה ביותר - ראו ע"פ 3077/11 **דדוש נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.03.12); רע"פ 254/06 **קעדאן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.06.06).

42. במקרה דנן, הערכים החברתיים אשר נפגעו במעשי הנאשם הינם הגנה על הקניין וכן הגנה על עקרון יחסי האמון של המעביד בעובדו, הגנה על קופת המדינה, ערך השוויון בנשיאת נטל המס, פגיעה ביחסי האמון בין האזרח למערכת רשויות המס ובפעילות הכלכלית התקינה של המדינה.

43. בבחינת מידת הפגיעה בערך המוגן שנפגע מובילה למסקנה כי היא מצויה ברף הגבוה; זאת נוכח ניצול האמון שניתן בנאשם במשך תקופה של כשנתיים במהלכן מעל באותו אמון.

44. על חומרת העבירות ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי שנקבע בצדן, עונש של עשר שנות מאסר בגין עבירת איסור הלבנת הון, שבע שנות מאסר לעבירת גניבה בידי עובד או עבירת שימוש במרמה וחמש שנות מאסר לעבירת קבלת דבר במרמה או עבירת רישום כוזב במסמכי תאגיד.

45. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי כי במקרים רבים ודומים למקרה שלפנינו עולה כי הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בפועל לתקופות ממושכות.

בנוסף לפסקי הדין שאליהם הפנו הצדדים, אפנה למספר פסקי דין בעבירות דומות:

(-) ברע"פ 3642/06 **כהנים נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 09.05.06), הורשע המערער ע"פ הודאתו בעבירות של גניבה בידי עובד, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וזיוף בנסיבות מחמירות. המערער עבד כאיש שליחויות במשרד עו"ד וגנב סך של כ-581,000 ₪. בית משפט השלום השית עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והשית עליו 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את בקשתו לרשות

ערעור.

(-) בע"פ 3196/07 **מילר נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 1.8.07), נדון עניינה של מנהלת חשבונות שבמהלך 7 שנות עבודה גנבה 1,138 שיקים בסכום של ₪ 4,670,000 והוטל עליה עונש של 5 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

(-) בע"פ 3578/12 **דדון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.3.13), הורשעה המערערת בעבירות של גניבה בידי עובד, זיוף בנסיבות מחמירות (164 עבירות), שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות (164 עבירות), רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים בתאגיד. המערערת עבדה כמנהלת חשבונות בחברה ובמשך תקופה של כ-3 שנים גנבה סכום של כמיליון ₪. הכספים לא הושבו. המערערת נדונה ל-42 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה של 12 חודשים, כך שבסך הכל נדונה ל-54 חודשי מאסר בפועל, תשלום פיצוי בסך ₪ 250,000 וקנס של 50,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו, באפן שביטל את רכיב הקנס, בשל מצבה הכלכלי של המערערת, אך לא התערב בעונש המאסר.

(-) ברע"פ 2638/13 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.4.13), הורשע המערער על פי הודאתו בעבירות של גניבה בידי עובד, רישום כוזב בתאגיד והתחמקות מתשלום מס בעבירות אלו. המערער גנב כספים מהחברה בכך שהנפיק דו"חות נוכחות מזויפים ודיווח על עובדים פיקטיביים, בסכום העולה על 637,000 ₪. בית משפט השלום השית עליו 20 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 100,000 ₪. בימ"ש מחוזי הקל בעונשו וגזר עליו 15 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון; נדחתה.

(-) בע"פ 257/14 **אוחנה נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.5.14), הורשע המערער, ע"פ הודאתו בהסדר טיעון, באיסור הלבנת הון וגניבה בידי עובד. בימ"ש המחוזי קבע מתח ענישה שנע בין 20 עד 60 חודשי מאסר בפועל והטיל על המערער 21 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

(-) ברע"פ 5540/15 **גאוי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.08.15), המערערת הורשעה על פי הודאתה בעבירות גניבה בידי עובד וזיוף מסמכים, לאחר שגנבה ממעסיקה פנקסי שיקים, במשך שנתיים, והשתמשה במרמה בסך כולל של כ-100,000 ₪. בית משפט השלום השית עליה 8 חודשי מאסר בפועל נוכח היעדר עבר פלילי, נסיבות חייה והליך השיקום בו החלה. הן הערעור על חומרת העונש והן בקשתה לרשות הערעור נדחו.

(-) ע"פ 5718/16 **זהבי מיכל נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.11.16), המערערת ששימשה בתפקיד מנהלת חשבונות הורשעה, על פי הודאתה, בריבוי עבירות של גניבה בידי עובד, זיוף

בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות. המערערת גנבה סכום של 971,349 ₪ במשך תקופה ארוכה. שירות המבחן המליץ על העמדת המערערת בצו מבחן לצד מאסר בעבודות שירות ומאסר מותנה. ביהמ"ש המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 20 עד 60 חודשי מאסר בפועל והטיל על המערערת 24 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 120,000 ₪ ומאסר מותנה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על חומרת העונש באופן שהעמיד את עונש המאסר בפועל על 14 חודשים (תחת 24 חודשים) תוך קביעה כי:

"אם בכל זאת יש מקום להתערב, העניין נובע מהנסיבות יוצאות הדופן של המקרה. כך בארבעה מישורים: הראשון, המערערת הודתה בשלב מוקדם; השני, היא פיצתה את החברה בהתאם לנזק הכלכלי שנגרם לה - כאמור, סכום משמעותי ביותר; השלישי, המערערת החלה בתהליכי שיקום, בשלב הראשון אצל גורם פרטי. בתסקיר שהונח בפנינו, הודגשה ההתקדמות השיקומית של המערערת, ועולה כי היא עדיין ממשיכה בתהליכים; המישור הרביעי, שרלוונטי לנוכח המישורים האחרים, הוא שבתה הקטינה, בת כ-13, סובלת ממחלה קשה.

....באשר לשיעור עונש המאסר, נעזר בכלל לפיו קיומו של מסלול שיקומי אינו מאיין את שיקולי ההרתעה מתוכן. כידוע, העונש הוא בגדר מלאכת מחשבת ולא מלאכת מחשב, והתוצאה העונשית אמורה לאזן בין שיקולים מתחרים - המעשה, העושה, האינטרס הציבורי ועיקרון ההלימה. במקרנו, הגם שיש מקום להקל בעונש, ברי כי לא יהיה נכון להסתפק, בנסיבות העניין, בעונש של מאסר בדמות עבודות שירות, או מאסר בפועל לתקופה קצרה."

(-) בע"פ 6544/16 **עידו ניסנצויג נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.2.17), הורשע המערער, על פי הודאתו, בשורה ארוכה של עבירות כלכליות [גניבה בידי מורשה (400 עבירות), מרמה והפרת אימונים בתאגיד, השפעה בדרכי תרמית על שער ניירות ערך (כ- 700 עבירות), רישום כוזב במסמכי תאגיד (שתי עבירות) והלבנת הון (ריבי עבירות)], ביהמ"ש המחוזי קבע מתחם אחד שנע בין 24 עד 48 חודשי מאסר והטיל על המערער 27 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 50,000 ש"ח. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש תוך קביעה כי:

"העונש שנגזר על המערער הוא עונש ראוי והולם למעשיו ואין מקום להתערב בו. המערער ביצע עבירות כלכליות חמורות לאחר תכנון מוקדם ובשיטתיות לאורך זמן על מנת לגרוף במרמה רווחים על חשבון לקוחות בית ההשקעות... בית משפט זה פסק לא אחת כי "התפשטותה של תופעת העבריינות הכלכלית, כמו גם סכנותיה, מחייבות להסיט את נקודת האיזון אל עבר הדגשת האינטרס הציבורי בענישה ראויה" ... עוד עמדה הפסיקה על המגמה להחמיר בענישה בגין עבירות כלכליות בכלל ובגין עבירות בשוק ההון בפרט וזאת "מתוך הכרה המתחזקת והולכת בחומרתן של עבירות כלכליות ובנזק שהן גורמות לפרט ולכלל" (ראו: ע"פ 8465/15 בן זקן נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (12.9.2016) והאסמכתאות שם; ע"פ 6020/12

מדינת ישראל נ' עדן, בפסקה 21 (29.4.2013); ע"פ 9788/03 מדינת ישראל נ' גולן, פ"ד נח(3) 245, 250-252 (2004)..."

46. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אציין כי אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בסדרת מעשים המתמשכים על פני תקופה ארוכה של כשנתיים, שבמהלכה הנאשם מעל וגנב כספים מהבנק בסך של כ- **2,292,503 ₪**, באופן מתוחכם תוך ביצוע פעולות כוזבות רבות וכאשר הוא "מלבין" את הכספים שגנב ולא משלם מס בגינם. הנאשם ניצל לרעה את האמון שניתן בו הן ע"י הבנק במסגרת תפקידו כפקיד בנק המקנה לו גישה ישירה לחשבונות הלקוחות והן את האימון של הלקוחות בו.

47. במקרה שלפנינו, נכון יהיה לקבוע כי מדובר באירוע אחד, שכן בין המעשים מתקיים קשר הדוק מבחינת הזמן והמקום, המחייב לראותם כאירוע אחד בלבד.

מעשי הנאשם מהווים חלק מאותה תכנית עבריינית, המעשים התקיימו במקום אחד ובסמיכות זמנים, כשהם רצופים האחד לשני.

כמו כן, עבירת המס, עבירת איסור הלבנת הון קשורות בקשר הדוק לעבירות הגניבה ועל כן מדובר באירוע אחד.

יתרה מזו, המאשימה לא טענה אחרת.

48. לאור הנסיבות שפורטו לעיל, בשים לב לפסיקה שעוסקת בעבירות דומות ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, סבורני כי מתחם הענישה ההולם, מצוי בין 24 עד 60 חודשי מאסר בפועל.

49. גזירת עונשו של נאשם בתוך מתחם העונש ההולם לעולם תהא אינדיבידואלית.

ברי, שיש לבחון במכלול השיקולים נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, הקשורות לנאשם הספציפי שביצע אותה וכמצוות הפסיקה כל מקרה יבחן לפי נסיבותיו המיוחדות. - ראו ע"פ 10444/06 **עייני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.04.07); וכן סעיף 40א לחוק העונשין.

50. בבואי לבחון את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, אציין כי במכלול השיקולים נלקחו כנסיבות לקולא הודאתו של הנאשם, נטילת אחריות מלאה על מעשיו והבעת החרטה, הבושה והכלימה ממעשיו כפי שביטא זאת בפניו ובפני שירות המבחן, כמו כן גם גילו הצעיר, עברו הפלילי הנקי, המלצת שירות המבחן החיובית וסיכויי שיקומו.

כל אלה הביאוני למסקנה שבנסיבות העניין ניתן להטיל על הנאשם עונש באמצע החלק העליון של מתחם הענישה שקבעתי לעיל.

51. באשר לחריגה ממתחם הענישה משיקולי שיקום בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, אני סבור כי במקרה דנן כאשר משקללים את כל מרכיבי הענישה, לרבות האינטרס הציבורי בעבירות אלו בהתחשב בהיקפן ובנסיבות החמורות בהן בוצעו אין הצדקה לתת מעמד של בכורה לשיקולי השיקום, מבלי להתעלם מחשיבותם הרבה; מה גם שהפסיקה המחייבת כבר קבעה כי שיקול זה - שיקול השיקום, אינו חזות הכול ובצדו ניצבים שיקולי הגמול וההרתעה - ראו למשל ע"פ 8232/11 **מדינת ישראל נ' פלוני** - (ניתן ביום 23.4.12).

יודגש כי השיקול השיקומי אינו בגדר שיקול בלעדי, כך שבתהליך גזירת הדין יש ליצור איזון בין שיקול זה לבין שיקולים נוספים, וביניהם שיקולי הגמול וההרתעה.

יפים לענייננו הדברים שנאמרו בעניין **דדון** שאזכר לעיל, שם נקבע כי:

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שיש ליתן משקל רב לשיקול ההרתעה, תוך מתן משקל מופחת לנסיבות אישיות, במסגרת שיקולי הענישה בעבירות "כלכליות" אשר מבוצעות עבור בצע כסף ואשר כוללות שליחת יד לכספי המעביד או לכספי הציבור, על מנת ליידע עבריינים פוטנציאליים כי "הסיכון גובר על הסיכוי" - ראו גם ע"פ 2636/12 עזבון המנוח שלוש ז"ל נ' מדינת ישראל (5.3.2013).

בצד ההכרה כי שיקולי שיקום מצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם, שיקולי גמול והרתעה אינם מאפשרים לפטור את הנאשם כליל מעונש מאסר בפועל ההולם את החטאים שבוצעו, ואף מחייבים החמרה בענישה. לכן, לא אחרוג לקולא מהמתחם שקבעתי, אך נסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר יילקחו בחשבון בעת קביעת העונש בתוך המתחם ורכיביו השונים.

זאת ועוד, נפסק לא אחת כי בעבירות כלכליות גובר משקלו של האינטרס ההרתעתי והציבורי על משקלן של נסיבות אישיות - ראו והשוו רע"פ 9635/09 **סכאפי נגד מ"י** (ניתן ביום 20.1.10); ע"פ 6474/03 **מלכה נגד מ"י**, פ"ד נח(3) 721, 724.

52. משכך, אין בידי לקבל את המלצת שירות המבחן להעמיד את הנאשם במבחן ושליחתו למאסר שירוצה בעבודות שירות, תוך מתן הבכורה לאינטרס השיקומי.

כידוע, המלצת שירות המבחן הינה בגדר המלצה בלבד שאינה מחייבת את בית המשפט - ראו ע"פ 344/81 **מדינת ישראל נ' סגל**, פ"ד לה(4) 313, 318 (1981). תפקיד השופט הינו האיזון בין מגוון השיקולים העומדים

בבסיס הענישה הפלילית, לרבות האינטרס הציבורי, לבין השיקול הטיפולי והשיקומי, המתבטא בהמלצות שירות המבחן - ראו רע"פ 9151/06 **מזרחי נ' מ"י** (ניתן ביום 15.11.06).

בנסיבות העניין שלפניי, נוכח חומרת העבירות והיקפן, כפי שציינתי לעיל, גם לאחר שמביאים בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שנפרסו בתסקיר של שירות המבחן ואת ההליך הטיפולי שהחל בו, לא ניתן להסתפק בענישה המוצעת על ידי שירות המבחן בתסקיר.

ו. סוף דבר:

53. בנסיבות הנ"ל ולאחר שנתתי דעתי ושקלתי את מכלול השיקולים והנסיבות המפורטות לעיל, תוך בחינת טענות הצדדים, תסקיר שירות המבחן ומבלי להתעלם משיקולי הענישה, הערכים שנפגעו והנסיבות האישיות של הנאשם ובעיקר הנסיבות לקולא, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 19.4.17 ועד ליום 29.5.17.

ב. 18 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר אחת העבירות בהן הורשע.

ג. בשל מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, נסיבותיו האישיות ושאר הנתונים שהובאו בפניי, אני נמנע מלהטיל עליו קנס, חרף זאת הוא יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה למשך שנתיים על סך 25,000 ₪, שאם לא כן, יאסר למשך 60 יום.

ה. הואיל ומתנהל הליך אזרחי בין הבנק והנאשם והסיכוי הרב לסיימו בפשרה, הליך שכולל הטלת עיקולים במסגרתו ובשל השיקולים שהנחו אותי בהקשר לאי חיוב הנאשם בתשלום קנס, אני נמנע מלחייבו בתשלום פיצוי, בעיקר בשל העובדה שהבנק תבע את הנאשם במלוא נזקיו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום, הודעה לנאשם.

ניתן היום, י"ח תמוז תשע"ח, 01 יולי 2018, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד הגב' ענת אטיסקו-גולד, הנאשם בעצמו ובא כוחו עו"ד יאיר נדשי.